

3. McKenna, K. Y. A., & Bargh, J. A. (2000). Plan 9 from cyberspace: The implications of the Internet for personality and social psychology. *Personality and Social Psychology Review*, 4(1), 57–75.
4. Shepherd, R.-M., & Edelman, R. J. (2005). Reasons for Internet use and social anxiety in young adults. *CyberPsychology & Behavior*, 8(1), 86–90.
5. Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2013). The differential susceptibility to media effects model. *Journal of Communication*, 63(2), 221–243.
6. Weinstein, A., & Lejoyeux, M. (2010). Internet addiction or excessive Internet use. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 36(5), 277–283.
7. Young, K. S. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *CyberPsychology & Behavior*, 1(3), 237–244.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-451-4-32>

ПРОБЛЕМА КОГНІТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ МОТИВАЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Чопко Христина

*асистентка кафедри психології, аспірантка кафедри психології
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Актуальність: увага до дослідження мотиваційного інтелекту зростає, оскільки від здатності встановлювати та досягати цілей залежить якість життя. Когнітивна складова мотиваційного інтелекту відіграє ключову роль, оскільки охоплює мисленнєві процеси, сприйняття, увагу та інші процеси, які допомагають аналізувати і розуміти зовнішні та внутрішні мотиваційні чинники, формувати стратегії для досягнення цілей.

Когнітивна складова мотиваційного інтелекту – це вміння аналізувати та планувати свою діяльність так, щоб задовольняти свої потреби. Необхідний розвиток таких складових [1]:

1. Увага та концентрація. Досягати цілей допомагає зосередженість на завданні. Для дослідження буде використано тести на рівень уваги та вміння утримувати концентрацію протягом певного часу. Додатково можливе вивчення впливу зовнішніх факторів здатність концентруватись та утримувати увагу.

2. Мислення. Розвинене вміння логічно мислити дозволяє вибрати оптимальні стратегії. Завдання на аналіз та синтез інформації допоможуть зрозуміти здатність вибирати ефективні стратегії для досягнення цілей.

3. Комунікація і мовлення. Для досягнення цілей важливо вміти чітко формулювати думки і взаємодіяти з іншими. Аналіз ситуацій, в яких потрібно формулювати думки в письмовій і усній формі, допоможуть у вивченні комунікативної сфери. Для оцінки використовуватимуться опитувальники.

4. Просторова уява. Допомагає при плануванні і прогнозуванні. Тести на візуалізацію дозволять оцінити рівень розвитку просторової уяви.

5. Екзекутивні функції. Це здатність адаптуватись до певних обставин, вміння планувати. Тести на адаптивність до різних умов дають можливість дослідити екзекутивні функції.

Когнітивна складова мотиваційного інтелекту дозволяє зрозуміти, як людина організовує свою діяльність відповідно до цілей. Серед ключових аспектів можна виділити [2]:

1. Процес прийняття рішень. Пов'язаний з обробкою інформації – оцінкою наслідків дій, вибирає оптимальні варіанти для досягнення цілей. Якщо когнітивна складова високо розвинена, то рішення будуть прийматись більш зважено. Для дослідження цього аспекту буде використано завданням, в яких потрібно вибрати між кількома варіантами, враховуючи потенційні наслідки, тому потрібно оцінити переваги та недоліки кожного.

2. Рефлексія. Відіграє важливу роль в оцінці власних успіхів і невдач. Рефлексія допомагає розвинути самосвідомість. Можна дослідити, аналізуючи самозвіти та щоденники, у яких учасники описують свої думки стосовно прийнятих рішень, аналізують успіхи і невдачі.

3. Подолання бар'єрів. Певні труднощі можуть виникнути через власні переконання. Для успішного подолання потрібні добре розвинені когнітивні навички. Для дослідження того, як учасники справляються з перешкодами, можна використовувати ситуаційні завдання, в яких змодельовано різні перешкоди. В рамках дослідження можна провести тренінги для розвитку навиків подолання бар'єрів і в подальшому оцінити ефективність методик.

Когнітивна складова дозволяє краще розуміти вплив процесів мислення на розвиток мотиваційного інтелекту.

Висновки:

1. Когнітивна складова включає увагу та концентрацію, мислення, комунікацію і мовлення, просторову уяву і виконавчі функції. Розвиток

кожної складової позитивно впливає на динаміку формування мотиваційного інтелекту.

2. Вміння долати бар'єри, здатність до рефлексії та здатність приймати зважені рішення дозволяють організувати свою діяльність так, аби вибрати оптимальні методи досягнення цілей.

Література:

1. Колеснікова А. В. Розвиток когнітивних навичок. *Психолого-педагогічні координати розвитку особистості* : збірник наукових матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, 1–2 червня 2023 р. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. С. 118–121.

2. Чопко Х. Б. Підходи до розуміння мотиваційного інтелекту в сучасних психологічних дослідженнях на прикладі прибічників здорового способу життя. *Вісник Львівського національного університету. Серія психологічні науки* / за ред. Н. І. Жигайло. Вип. 15. Львів : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 102–108.